

Frihed til at sætte grænser

Af Karoline H. Blix

Jeg hører noget ubehageligt. Voldtægtsforsøg på Ground 69? Hvad kan man gøre? Før, da der endnu var et hus, ville en sag som denne blive taget op på førstkommende mandagsmøde. Her havde vi, selv om det heldigvis ikke var så ofte vi skulle tage stilling til sådanne sager, en fast procedure for hvad man gjorde. Nu har vi ingen rammer at sætte regler inden for, og dermed ikke den samme mulighed for at rykke, når ubehagelige ting hænder i vores nærvær.

Proceduren

Mange forestiller sig at en voldtægt indebærer en fremmed mand der hopper ud af en busk og overfalder en pige på vej hjem. Men de færreste voldtægter er overfald. I nogen tilfælde kan det endda være at de involverede har forskellige opfattelser af hvad der er foregået. I disse tilfælde kan begge parter have behov for at tale med nogen om det, og den som har begået et overgreb kan have nytte af at lære om hvordan man viser respekt for andres grænser.

Hvis nogen sagde at et overgreb havde fundet sted, antog vi i Ungdomshuset altid, at så var det sket. Det var for ikke at gøre som politi og retssystem ofte gør, nemlig at mistænkeliggøre den der anmelder et overgreb. På mandagsmødet ville vi finde nogle, der kunne tale med de involverede i sagen. Overfaldspersonen ville tilkendes en øjeblikkelig midlertidig karantæne. Senere ville vi fastsætte karantænenes varighed. Karantænen blev primært givet for at beskytte den, der havde været udsat for et overgreb.

Folk ville reagere

Voldtægt er en af sexismens mest ekstreme konsekvenser. Når vi i Ungdomshuset sagde: ”Ingen racisme, ingen sexisme, ingen heterosexisme, ingen vold og ingen hårde stoffer” søgte vi at tage afstand fra alle former for undertrykkelse. Det kunne være den fulde idiot, som kom ind fra gaden og råbte nedsættende kommentarer om kvinder, og så typisk ville blive smidt ud. At personer som dette ikke var velkomne i Ungdomshuset skabte et nødvendigt frirum, specielt for kvinder. Man slap

for at blive udsat for ubehagelige kommentarer, og man skulle ikke bekymre sig om at blive udsat for fysiske overgreb. Man vidste, at folk ville reagere, hvis der skete noget – hvilket ikke er noget man kan regne med andre steder i byen.

Normalitet og undertrykkelse

Men manden udefra, der står i baren og råber "fisse", er kun eksempel på en synlig, overfladisk sexism. Det er nemt at stemple ham som en sexist, men sexist er ikke nødvendigvis noget man er. Sexisme må nærmere beskrives som et bestemt handlingsmønster, der stammer fra et sæt af idéer. Ved at dele os ind i forskellige kategorier, baseret på fx køn, seksualitet, eller etnicitet, placerer samfundet os i et system af undertrykkelse, hvor de fleste af os både er undertrykte og undertrykkere på samme tid. Det kan kaldes racisme, sexism osv., men det går på mange måder ud på det samme. Nemlig ideen om at der findes norm og ikke-norm, og at de som følger normen er bedre end de som ikke gør, og dermed har magt til at bestemme over de andre. Fordi vi er opvokset i dette samfund, kan vi ikke undgå at blive præget af disse strukturer. Og ønsker man et sted uden autoriteter og hierarkier, hvor man bestemmer i fællesskab og har plads til alle, er man er nødt til at udfordre dem.

Ikke perfekt

Ungdomshuset var ikke perfekt, og man blev ikke antiracist eller antisexist af at træde indenfor døren eller iføre sig det sorte tøj. Men Ungdomshuset satte rammer for at arbejde imod de undertrykkende strukturer. Vi var opmærksomme på, hvordan strukturerne prægede vores hverdag i forskellige sammenhænge - i forhold til møder, fester, arbejdsfordeling, eller situationer hvor man tager militante midler i brug. Selv de sidste dage inden rydningen, hvor vi var maximalt pressede, diskuterede vi intenst, hvordan vi i denne situation, huskede vores værdier og behandlede hinanden ordentligt.

Mulighed for at sætte grænser

På Jagtvej 69 havde vi defineret et rum, hvor sexism ikke skulle tolereres, og overgreb og voldtægter ikke skulle finde sted. Det, at vi havde et hus gjorde det muligt at sige: "Vi tolererer ikke sexism indenfor disse vægge! Kan du ikke respektere det, må du gå."

Vi har brug for fysiske frirum. Ikke kun for at lave alle de fantastiske sjove ting vi laver sammen, men for at de også skal have et indhold! For at vi hele tiden skal have mulighed for at udvikle os, blive bedre, komme tættere på den verden vi så gerne vil have! Selv om ideerne ikke hang fast i murstenene, i vægmalerierne, sveddråberne i loftet eller de klamme gryder i køkkenet – så er det nødvendigt med et fysisk udgangspunkt for at skabe de fællesskaber vi ønsker at skabe, for at kæmpe de kampe vi ønsker at kæmpe.

Karoline H. Blix er genusstuderende og tippi- og træhyttebygger. Ungdomshusaktivist siden 2005

Artiklen har tidligere været bragt i tidsskriftet SALT.